

TERRORYZM - ZASADY OGÓLNE

Terroryzm międzynarodowy jest metodą działania, która dla osiągnięcia jak największej skuteczności posługuje się przemocą lub groźbą jej użycia. Służy osiągnięciu celów politycznych, a jej konstrukcja oparta jest na dalekosiężnych skutkach psychologicznych. Społeczność międzynarodowa stanęła obecnie przed bardzo trudnym zadaniem doprowadzenia do tego, że terroryzm jako metoda osiągnięcia celów stanie się nieopłacalny.

Realizacji tego zadania służyć powinno budowanie efektywnych systemów przeciwdziałania terroryzmowi. Bardzo istotnym elementem takich systemów jest szeroko pojęta profilaktyka, mająca na celu przygotowanie społeczeństwa do potencjalnego ataku. Powinna ona przede wszystkim pokazać, że człowiek nie pozostaje bezradny w obliczu zagrożenia. Ma na celu przekazanie informacji o sposobach zachowania podczas ataku oraz minimalizować jego skutki. Nad profilaktyką i świadomością społeczną odnośnie terroryzmu i związanych z nim zagrożeń dopiero zaczynamy pracować. Polska nie doświadczyła dotąd ataku terrorystycznego. Nie mamy jako społeczeństwo wypracowanych odruchów, które wskazałyby sposób zachowania podczas takiego ataku. Społeczeństwa krajów, które już doświadczyły terroryzmu, np. Irlandii Północnej czy Izraela, lepiej niż my znają mechanizmy odpowiednich zachowań.

W Polsce od kilkunastu lat pojawił się mało znany wcześniej rodzaj zagrożeń, jakimi są działania terrorystyczne. Sprowadza się to najczęściej do telefonicznego powiadomienia o mającym nastąpić wybuchu w wyniku podłożenia ładunku wybuchowego. Dotyczy to przede wszystkim miejsc publicznych, np. : placówek oświatowych, budynków użyteczności publicznej, supermarketów, środków komunikacji publicznej, imprez masowych, a ostatnio nawet szpitali. Z reguły sygnały tego typu, są alarmami fałszywymi, jednak należy zwrócić uwagę na to, co dzieje się wokół nas.

Najważniejszą zasadą związaną z reagowaniem na zagrożenie terrorystyczne jest odpowiednio poważne traktowanie każdego sygnału.

Jeśli jest to sygnał o zamachu bombowym, to trzeba natychmiast reagować. Tak samo jest w wypadku wzięcia zakładników. Tak właśnie działają nasze służby. Jeśli chodzi o obywateli, to najważniejsza jest umiejętność przewidywania niebezpieczeństwa i podjęcia działań, które mogą mu zapobiec.

Sygnałem ostrzegającym o niebezpieczeństwie może być:

- rzucające się w oczy nietypowe zachowanie osób;
- pozostawione bez opieki przedmioty np. paczki, torby, pakunki;

- samochody, a zwłaszcza furgonetki, parkujące w nietypowych miejscach, tj. w pobliżu kościołów i miejsc organizowania imprez masowych i zgromadzeń.

Sposób zachowania się:

- nie dotykaj podejrzanych przedmiotów pozostawionych bez opieki;
- powiadom stosowne służby (policję, straż miejską, administratora obiektu);
- jeżeli dojdzie do akcji ewakuacyjnej lub ratowniczej, zastosuj się do poleceń osób kierujących operacją;
- zachowaj spokój i bezpiecznie, bez paniki opuść niebezpieczną strefę;
- nie udawaj bohatera, reagowanie pozostaw profesjonalistom (policji, straży pożarnej).

POSTĘPOWANIE W SYTUACJI ZAGROŻENIA ATAKIEM

BOMBOWYM

Jeżeli wiesz o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazłeś przedmiot niewiadomego pochodzenia i podejrzewasz, że może to być bomba lub inne niebezpieczne urządzenie, powinieneś to natychmiast zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie. Może to być najbliższa jednostka policji, straży miejskiej lub administrator obiektu.

Zawiadamiając policję podaj następujące informacje:

- rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, podejrzany przedmiot);
- treść rozmowy z osobą przekazującą informację o podłożeniu ładunku numer telefonu, na który przekazano informację
- o zagrożeniu oraz czas połączenia, opis miejsca i wygląd przedmiotu.

Jak się przygotować:

- pomyśl, którędy w pośpiechu można się ewakuować z budynku lub innych zatłoczonych miejsc, gdzie przebywasz;
- zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte podczas wybuchu;
- zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia;
- pamiętaj o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków, nie pozostawiać własnego bagażu bez opieki.

Jak się zachować po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia bomby:

- do czasu przybycia policji należy zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa - po przybyciu policji na miejsce incydentu, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją;
- należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów;
- przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia bomby użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy - być może uda się znaleźć przedmioty nieznanego pochodzenia;
- podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać;
- pomieszczenia ogólnodostępne sprawdzają osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji;
- po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon;
- po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu pracy należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery);
- identyfikacją ładunku wybuchowego zajmują się wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji;
- ciekawość jest niebezpieczna - jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem;
- w przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie ratuj na siłę swojego samochodu (dotyczy to również innych cennych przedmiotów) - życie jest ważniejsze.

Uwaga: Procedury te obowiązują także we wszystkich rodzajach transportu publicznego.

JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU OTRZYMANIA

PODEJRZANEJ PRZESYŁKI :

Co powinno wzbudzić podejrzenia:

- brak nadawcy i jego adresu;
- przesyłka pochodzi od nadawcy lub z miejsca, którego się nie spodziewamy;

Uwaga: Jeśli przesyłka wydaje ci się podejrzana, nie otwieraj jej.

- umieść tę przesyłkę w grubym worku plastikowym i szczelnie go zamknij;
- worek ten umieść w drugim grubym plastikowym worku, ten również szczelnie zamknij - zawiąż supeł i zaklej taśmą klejącą;
- paczki nie przenoś, najlepiej, by pozostała na miejscu;
- powiadom lokalny posterunek policji lub straż pożarną - służby te podejmują wszystkie niezbędne kroki w celu zabezpieczenia przesyłki.

Jeśli otworzyłeś przesyłkę, a jej zawartość wydaje się podejrzana:

- nie niszcz jej zawartości: nie rozsypuj, nie przenoś, nie dotykaj, nie wężaj, nie powoduj ruchu powietrza w pomieszczeniu;
- wyłączyć system wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna;
- zaklejoną workę umieścić w drugim worku, zamknij go i zaklej;
- dokładnie umyj ręce;
- powiadom lokalną jednostkę policji lub straż pożarną i stosuj się do ich wskazówek;
- po przybyciu właściwych służb stosuj się do ich zaleceń.

JAK POSTĘPOWAĆ W PRZYPADKU ZNALEZIENIA SIĘ

W GRUPIE ZAKŁADNIKÓW

Rób, co ci każą. Nie zgrywaj bohatera i nie stawiaj oporu. Dyskusowanie z napastnikami lub bunt mogą tylko pogorszyć sytuację. Twoim zadaniem powinno być przetrwanie. Czekaj na akcję wyspecjalizowanej jednostki ratowniczej.

Jeśli znalazłeś się wśród zakładników:

- staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych);
- bądź spokojny, naturalny, znajdź postawę pośrednią między agresją a pasywnością i uległością;
- nie bądź „utrapieniem” dla napastników (bunt, dyskusowanie, silne reakcje emocjonalne);
- pamiętaj, że sytuacja może trwać długo - postaraj się rozwinąć u siebie potrzebę przetrwania;
- nie rób gestów zwracających uwagę porywaczy;
- nie zadawaj pytań, nie patrz w oczy terrorystom, bądź im posłuszny bez dyskusji, siedź spokojnie na miejscu;
- pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz wstać lub otworzyć torbę;
- na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste;
- usuń (wyrzuć) wszelkie oznaki władzy, zajmowania ważnej pozycji;
- zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia - może to pomóc władzom w uwolnieniu pozostałych zakładników oraz identyfikację porywaczy przy aresztowaniu.

JAK POSTĘPOWAĆ W TRAKCIE OPERACJI ANTYTERRORYSTYCZNYCH

Staraj się uspokoić, akcja zawsze wywołuje zamieszanie i panikę, ludzie są w szoku:

- nie uciekaj, połóż się na podłodze i spróbuj znaleźć jakąś osłonę, trzymaj ręce na głowie do końca operacji;

- słuchaj rozkazów i instrukcji grupy antyterrorystycznej i nie zabieraj jej czasu na zadawanie zbędnych pytań;
- nie trzymaj oczu w wypadku użycia gazów łzawiących;
- w razie strzelaniny połóż się na ziemi lub schowaj się za jakimś przedmiotem;
- nie uciekaj z obiektu, dopóki nie zostanie wydany rozkaz wyjścia - możesz zostać wzięty za terrorystę;
- w chwili wyzwolenia wychodź jak najszybciej, nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru;
- spróbuj się zidentyfikować (przedstawić), bądź jednak przygotowany na ostre traktowanie ze strony ekipy ratunkowej - dopóki nie zostaniesz formalnie zidentyfikowany jako jeden z zakładników, jesteś potencjalnie jednym z porwaczy.

JAK PRZYGOTOWAĆ FIRMĘ DO NAGŁEGO ZDARZENIA

Środowisko biznesu jest równie narażone na akty terrorystyczne, jak pojedyncze osoby. Właściciele firm powinni planować zachowanie i procedury awaryjne na wypadek zagrożeń. Od tego zależy nie tylko bezpieczeństwo pracowników, ale również przetrwanie przedsiębiorstwa

Pracownicy muszą wiedzieć, jak postępować w przypadku niebezpieczeństwa. Zastanawianie się, co robić, jest Twoim zadaniem, zanim znajdziesz się w obliczu kryzysu.

Co należy zrobić:

- przechowywać listy numerów kontaktowych pracowników, tak by można było nawiązać z nimi lub z ich rodzinami najszybszy kontakt;
- posiadać na miejscu plan bezpiecznej ewakuacji;
- ćwicz zaplanowane procedury z pracownikami;
- regularnie kopiować dane z komputerów i przechowywać je poza siecią komputerową;
- ubezpieczyć się w celu minimalizacji strat personelu i klientów;
- określić procedury postępowania biznesowego w przypadku wystąpienia nagłego.